

Bestemd voor: leden van de programmacommissie voor de Tweede Kamerverkiezingen 2025

Onderwerp: Publieke inkoop als strategisch instrument voor maatschappelijke waarde

Amsterdam, 1 juli 2025

Geachte leden van de programmacommissie,

Publieke inkoop is geen technische bijzaak, maar een politieke keuze met enorme impact. Jaarlijks besteedt de overheid meer dan 116 miljard euro aan producten en diensten.¹ Slim benut is dat bedrag een krachtige hefboom zijn om maatschappelijke doelen te realiseren. Door bewust te kiezen voor bedrijven die duurzame en sociale waarde creëren, kan de overheid het verschil maken en het bedrijfsleven de richting wijzen naar een toekomstbestendige economie.

Bedrijven vragen om richting en duidelijke spelregels. Ze investeren in sociale en duurzame innovatie, maar hebben een overheid nodig die dat gedrag stimuleert en beloont. Denk aan cateraars die werken met regionaal geproduceerd voedsel, aannemers die bouwen met gerecycled materiaal of ondernemingen die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk bieden. Door als overheid consequent te kiezen voor deze voorlopers, geeft u een impuls aan een markt die innoveert, inclusief is en werkt aan de samenleving van morgen. Slimme publieke inkoop is daarmee niet alleen effectief, maar ook één van de krachtigste instrumenten om maatschappelijke verandering te versnellen.

Wij doen drie concrete voorstellen voor een toekomstbestendig inkoopbeleid:

1. *Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgever en Inkopen wordt het nieuwe normaal bij alle publieke inkoop.*

De uitgangspunten van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) worden de norm. Meer dan honderd partijen – waaronder alle ministeries – hebben zich inmiddels aangesloten bij het manifest. Minder vrijblijvendheid is een van de belangrijkste ontwikkelingen in de *Voortgangsbrief Nationaal plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2025*. De doorontwikkeling van het plan, vanaf 2026, is hét moment om die lijn door te trekken en MVOI daadwerkelijk verplicht te stellen voor alle publieke opdrachtgevers.

¹ Monitor aanbestedingen in Nederland: <https://open.overheid.nl/documenten/f716543e-7142-406c-8ee7-f239d4f47493/file>

2. ***We zorgen voor transparantie en verantwoording in het inkoopproces.***

Transparantie en verantwoording betekent dat de beslissingen en resultaten van overheidsinkoop openbaar inzichtelijk worden, zodat de werkelijke impact op maatschappelijke en duurzaamheidsdoelen gemeten en geëvalueerd kan worden. Controle op de naleving van duurzame en sociale afspraken wordt daarmee mogelijk. Inkopers in de private sector hebben deze transparantieplicht al, het is tijd dat de overheid dit voorbeeld volgt.

3. ***We versterken de rol van inkoopprofessionals bij het sturen op maatschappelijke waardecreatie.***

Inkoopprofessionals zijn sleutelspelers als het gaat om het strategisch inzetten van inkoop voor maatschappelijke doelen. Toch ervaren zij regelmatig beperkingen vanuit het management, dat vaak al een voorkeur heeft voor bepaalde leveranciers of oplossing. Door inkoopprofessionals de positie te geven om binnen de aanbestedingsregels optimaal te handelen – en hen te ondersteunen met de juiste kennis en tools– kunnen zij maatschappelijke waardecreatie echt centraal stellen in hun werk.

De ondergetekende organisaties zijn uiteraard van harte bereid om bovengenoemde punten toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Social Enterprise NL (netwerkorganisatie voor sociale ondernemingen)

Branchevereniging Kringloop Nederland

FNO Impact door Groei (sociaal vermogensfonds)

MVO Nederland (bedrijfsnetwerk van duurzame ondernemers)

Nevi (kennisnetwerk voor inkoop, contract- en supply management)

Contactpersoon: Jorien van Lookeren Campagne, jorien@social-enterprise.nl